

ارزیابی عملکرد و بهره وری و تعیین ساختار بهینه منابع و شاخص های عملکرد نواحی 15 گانه راه آهن جمهوری اسلامی ایران با استفاده از رویکرد ناپارامتریک

محمدحسین طحاری مهرجردی، کارشناس ارشد مدیریت صنعتی، یزد میبد خیابان طالقانی¹
علی فاضل یزدی، کارشناس ارشد حسابداری، یزد میبد خیابان 22 بهمن²
شهین دهقان هراتی، کارشناس ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس و مدرس دانشگاه³
سیدمسلم موسوی بصری، کارشناس ارشد مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک و کارشناس سازمان
تأمین اجتماعی استان بوشهر و مدرس دانشگاه⁴
¹ hooseintahari@yahoo.com, 09138597867
² fazel350@yahoo.com, 09139707146
³ shd.ac64@gmail.com
⁴ moslemmoosavi@yahoo.com

چکیده

بخش حمل و نقل ریلی با توجه به سرمایه گذاری زیاد، مصرف کمتر انرژی، ایمنی بیشتر، آلودگی کمتر محیط زیست و اشغال کمتر زمین در مقایسه با سایر شیوه های حمل و نقل دارای مزیت و صرفه اقتصادی بالاتری می باشد. بررسی های آماری بیانگر آنست که کشور ما از نظر امکانات و زیرساخت های بخش حمل و نقل وضعیت نسبتاً خوبی دارا بوده است حال آنکه میزان بهره گیری از این زیرساخت ها مناسب نبوده است و جایگاه مطلوبی ندارد. لذا لزوم ارزیابی بهره وری و تعیین ساختار بهینه منابع و شاخص های عملکردی این بخش، کاملاً مشخص است. در این راستا، این پژوهش درصدد کاربست یکی از تکنیک های ناپارامتریک ارزیابی، تحت عنوان تحلیل پوششی داده ها برای ارزیابی بهره وری نواحی 15 گانه راه آهن جمهوری اسلامی ایران می باشد. لذا از 5 معیار ورودی شامل کل هزینه ها، وضعیت تجهیزات ارتباطی، تجهیزات سخت افزاری، جمع کل خطوط، تعداد پرسنل و 3 معیار خروجی شامل تعداد مسافر، تناژ بار بارگیری شده و کل درآمد نواحی مختلف برای مدل های ناپارامتریک استفاده شد. در مرحله بعد با طراحی و به کارگیری مدل های مختلف تحلیل پوششی داده ها میزان بهره وری نواحی مختلف راه آهن کشور بدست آمد. از 15 ناحیه تحت بررسی، نواحی راه آهن جنوب شرق، کرمان، یزد، خراسان، تهران، لرستان و جنوب حداکثر کارایی از مدل های تحلیل پوششی داده ها بدست آوردند. در نهایت با استفاده از وزن های (قیمت های سایه) مدل های مختلف تحلیل پوششی داده ها، ساختار بهینه منابع و شاخص های عملکردی نواحی غیره بهره ور راه آهن کشور مشخص گردید.

کلیدواژه: بهره وری، تحلیل پوششی داده ها، ساختار بهینه، نواحی راه آهن ایران، شاخص های عملکرد.